

Jacek Kowalewski

Sprawozdanie z konferencji naukowej: "Zaangażowanie czy izolacja? Współczesne strategie społecznej egzystencji humanistów", Olsztyn-Pluski, 19-20 października 2006 r.

Echa Przeszłości 8, 330-332

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czywistą w Kapitulie Warmińskiej, a w 1985 r. został uhonorowany przez Kurię Rzymską honorowym prałatem papieskim.

Przez sześć lat pełnił funkcję Rektora Warmińskiego Instytutu Teologicznego, który to Instytut w 1999 r., obok Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej wszedł jako członek nowo powstałego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W latach 1999–2002 był pierwszym dziekanem i organizatorem Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Za działalność naukową i dydaktyczną władze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w 2001 r. uhonorowały Księdza Profesora Szorca Złotym Krzyżem Zasługi. W 2005 r. otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej. Za wybitne zasługi dla rozwoju uczelni, w 2006 r. został uhonorowany Złotym Laurem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

17 września został honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Życzymy Księdzu Profesorowi wielu lat życia w dobrym zdrowiu, aby jak najdłużej mógł innym służyć swoją wiedzą i mądrością, a także w jak najszerszym wymiarze zrealizować własne plany naukowe. Z niecierpliwością oczekujemy na monografię kard. Stanisława Hozjusza. Życzymy sił i wytrwałości, i zawsze towarzyszącej Księdzu Profesorowi, udzielającej się innym pogody ducha.

Jacek Kowalewski

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ:
„ZAANGAŻOWANIE CZY IZOLACJA? WSPÓŁCZESNE
STRATEGIE SPOŁECZNEJ EGZYSTENCJI HUMANISTÓW”,
OLSZTYN-PLUSKI, 19–20 PAŹDZIERNIKA 2006 R.**

W dniach 19–20 października 2006 r., przy wsparciu organizacyjno-finansowym Instytutu Filozofii UWM, Instytutu Historii i Archiwistyki UMK, Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UWM oraz Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK, odbyła się konferencja naukowa pt. „Zaangażowanie czy izolacja? Współczesne strategie społecznej egzystencji humanistów”.

Pomysłodawcą i organizatorem spotkania była grupa pracowników jednostek uniwersyteckich skupionych wokół projektu Forum Humanistycznego, którego zasadniczym celem jest integracja oraz aktywizacja środowiska

naukowego przez działania zmierzające do rozwijania i upowszechniania szeroko pojętej wiedzy humanistycznej w ramach polidyscyplinarnego modelu uprawiania współczesnej nauki. Jedną z form realizacji tak wyznaczonego zadania są cykliczne, tematyczne spotkania naukowe „*Colloquia Humaniorum*”, których trzecią już edycję stanowiła omawiana konferencja. Wśród wcześniejszych form aktywności grupy można wymienić między innymi organizację konferencji: „Przeszłość – pamięć i reprezentacja” (15-16.VI.2005 r.), oraz „Granice dyscyplin-arne w humanistyce” (1-2.XII.2006 r.). Dotychczasowy dorobek środowiska badaczy skupionego wokół Forum Humanistycznego udokumentowany został w postaci publikacji monograficznej „Granice dyscyplinarne w humanistyce” (red. J. Kowalewski, W. Piasek, M. Śliwa, Olsztyn 2006, ss. 215).

W pierwszym dniu obrady toczyły się w murach Wydziału Humanistycznego UWM w Olsztynie; w drugim dniu odczyty i dyskusję przeniesiono do Pensjonatu „Złoty Strug” w Pluskach pod Olsztynem. Obrady konferencyjne otwarte zostały przez Prodziekana Wydziału Humanistycznego UWM, dr Alinę Naruszewicz-Duchlińską, oraz Dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UWM, dr hab. Zoję Jaroszewicz-Pieresaławcew, prof. UWM.

Tytułowe pytanie o zaangażowanie lub społeczną izolację humanistów, organizatorzy konferencji postawili jako pytanie o miejsce humanistyki i jej dziedzin w dzisiejszym świecie. W trakcie obrad pytano między innymi o to czy humanistyka powinna angażować się społecznie, biorąc pod uwagę współczesne tendencje do rozumienia nauki jako dziedziny kultury? Jak sytuować strategię społecznego życia badaczy w świecie, w którym nauka „utraciła swoją niewinność”, w którym pojawiły się przekonujące argumenty za tym, iż nie jest ona bezproblemowym dobrem, a kalejdoskopowo zmieniająca się wiedza humanistyczna nie tyle opisuje istotę człowieka, ile raczej ją kreuje. W takim kontekście, pytania o zaangażowanie czy izolację humanistyki staje się pytaniem o zasadność potencjalnego dążenia do zmieniania świata według planów wyznaczanych przez jej adeptów. Uczestnicy spotkania poszukiwali odpowiedzi na pytanie, gdzie znaleźć uzasadnienie dla ewentualnej postawy zaangażowania, związanej z prawodawczym wyznaczaniem kluczowych problemów świata, w którym żyjemy? Kto i jak miałyby rozstrzygać, według czyjego projektu postulowane zmiany miałyby być dokonywane; w końcu jaką formę zaangażowanie nauki ma przyjąć, a także na czym ma ono polegać w przypadku poszczególnych dyscyplin humanistycznych? Korzystając z możliwości jakie daje dzisiejsza zidiosynkratyzowana kultura, rozważano również stanowiska alternatywne, wyznaczone przez szeroko pojęte postawy niezaangażowane. W tym kontekście pytano o podstawy takich stanowisk oraz o charakter i sposób rozumienia naukowego dystansu wobec świata.

Uczestnicy spotkania wysłuchali łącznie 18 odczytów ułożonych w 8 bloków problemowych i podzielonych czasem na dyskusję merytoryczną. W roli referentów wystąpili: Krzysztof Abriszewski (Toruń) „Zombi z pretensjami czy ostatni sprawiedliwi? Motający się intelektualiści w kontekście drugiej nowoczesności”; Radosław Kawczyński (Poznań) „Czy humaniści powinni się

angażować politycznie i społecznie?; Józef Dębowski (Olsztyn) „Bezzałożeniowy humanista. Rzeczywistość czy utopia?”; Andrzej Zaporowski (Poznań) „Razem czy osobno? Jednostka a normy społeczne”; Zofia Migus-Bębnowicz (Olsztyn) „Społeczny wymiar ekofilozofii”; Marta Songin (Wrocław) „Czy możliwa jest etnografia feministyczna?”; Ewa Rossal (Wrocław) „*Ku (...) antropologii*”. Słów kilka o manifestach i zaangażowaniu w antropologii kulturowej”; Tomasz Rakowski (Warszawa) „Obszary marginalizacji społecznej w badaniu antropologicznym a próby ich aktywizacji i animacji”; Marek Wołodźko (Gdańsk) „Zaangażowanie i dystans. Status antropologii kulturowej wobec izolowanych społeczności pierwotnych Amazonii”; Olga Kwiatkowska (Toruń) „Lucim, czyli konsekwencje pewnego projektu”; Sylwester Kiełbasiewicz (Toruń) „Kreowanie lokalności – przykład ziemi chełmińskiej”; Paulina Abriszewska (Toruń) „O niewłaściwie zadanyemu pytaniu, czyli różne sposoby uczestnictwa literaturoznawstwa w kulturze i życiu społecznym”; Adam F. Kola (Toruń) „Zwierzę polityczne, czyli słów kilka o bałkanistach”; Łukasz M. Dominiak (Toruń) „Uczeni w czasach próby. Zaangażowanie społeczne przedstawicieli francuskiej szkoły socjologicznej na przełomie XIX i XX wieku”; Rafał Kleśta-Nawrocki (Toruń) „Zaangażowanie w naukę”; Wojciech Piasek (Toruń) „Historiografia i polityka historyczna – historycy polscy w ponowoczesnym świecie”; Jacek Kowalewski (Olsztyn) „O micie społecznej roli historiografii”; Marta Śliwa (Olsztyn) „Aktualność wartości etycznych we współczesnej sztuce”.

Pod koniec 2007 r. organizatorzy konferencji przewidują wydanie pracy zbiorowej podsumowującej wyniki powyższego spotkania.